

Александар (Сандо) Китанов (1881 –23. XII 1906) е македонски учител, револуционер и војвода.

Бил активен член на Македонската револуционерна организација (МРО), учесник во Аферата Мис Стон и четник во четите на Гоце Делчев и Крсто Асенов. По Илинденското востание бил војвода во Кукушко и во Малешевско. Загинал заедно со Даме Груев во борба против османлиската војска на врвот Петлец кај с. Русиново.

Александар Китанов е роден во 1881 година во горноџумајското село Лешко, Пиринска Македонија. Учел во егзархиското училиште во Горна Џумаја, а потоа во 1898 година завршил педагошко училиште во Скопје. По завршувањето на педагошкото училиште извесно време работел во родното место, а од 1900 година работел во егзархиското училиште во Горна Џумаја.

Неговиот брат Петар Китанов бил активен деец на Македонската револуционерна организација и Александар познат како Сандо Китанов уште како ученик станал член на градскиот комитет на Организацијата во Горна Џумаја.

Во 1901 година, Санде учествувал во аферата Мис Стон. Тој станал четник во четите на Гоце Делчев и Крсто Асенов. По Илинденското востание бил војвода во Кукушко и во Малешевско. Го придрушувал Даме Груев за време на неговата обиколка низ Македонија.

Во средината на декември 1906 година Санде Китанов заедно со Даме Груев, Горги Карчев, Георги Поп Стојанов, Владимир Чопов тргнале во правец на Малешевската. Уште на самиот почеток тие биле поткажани и била организирана потера по нив. На 22 декември 1906 година четата ноќевала во беровското село Русиново, кое било опколено

од многуброен аскер.

За да не настрада невино население, македонските револуционери другиот ден рано утрото на 23 декември 1906 година побрзале да се извлечат од селото при што дошло до престрелка. Прв бил убиен Георги Поп Стојанов, а потоа бил погоден и војводата Сандо Китанов, кој пред да почине извикал „Браќа умирам, да живее Македонија“. Првично Карчев и Даме Груев се извлекуваат но на стотина метри од врвот Петлец паѓаат во нова заседа и загинаат.

Нивната смрт е опеана во малешевската народна песна „Низ Петлец идат трима војводи“

Низ Петлец идат трима војводи
идат и питат за Русиново.
Првиот беше тој Дамјан Груев,
вториот беше Атанас Карчев,
третиот беше Сандо Китанов,
идат и теглат за Русиново.

Куга спандаха во Русиново,
там ѝ дочека Коле Чукаров.
Ка ѝ дочека, они питаха
за чорбаџи Димо Алаџозов,
Алаџозов, прочут чорбаџија.

Куга четата ја разместиha,
војводите у Димо хојдоха.
Бог да убие наште ишпиони,
што предадоха славната чета,
славната чета, чујен војвода,
чуен војвода - Дамјан Груев!

Турци дојдоха, село заградиха,
Турци дојдоха, село опсадиха.
Догледала ѝ првата стража,
првата стража од бела скала,
па си соопшчава на војводата:

- Ајде војводо, ајде Дамјане,
Русиново здраво опсадено,
здраво опсадено од Турците,

Дамјан се спрема, хладно говори:

- Ајде другари, ајде четници,
дојде време борба ќе водиме,
борба ќе водиме в Русиново.

Дедо Димо вратата отвори,
ка врата отвори, пушка пукна,
пушка пукна - Димо мртов падна!
Димо падна, бабата му рипна,
бабата рипна и мртва падна,
Дамјан се реши, пушката зема:

- Ај со мене, ништо не чекајте!
Борба се почна, село се дими,
село се дими, децата пискат
децата пискат, мајките плачат,
четници излагат, кај ка може,
четници излават, се спасават.

Ка прирапаја прво ја паднал,
прво ја паднал Сандо Китанов,
Сандо Китанов прва жртва бил,
Атанас Карчев напред си врви
и след него иде Дамјан Груев,
Дамјан ранија, на Карчев дума:

- Оди Атанасе, спасевај се!
Спасевај се, кој како знае!
Карчев му вели, вели говори:
- Крачка не тргам јазе од тебе!
Карчев говори на Мирчо Чопов:
- Ти го знаеш, Мирчо, зборниот пункт,
не ме чекај, Дамјан не оставам.

Куга четниците излегоха,
Дамјан и Атанас останаха,
двата останаха дор погинаха,
Турци ѝ гонат, свето се памети!
Зачекала и онаја војска
турската војска од Безгашчево.

И они не се могли да идат,
они са душа они оставили
на Трнков преслав, при таја чешма.